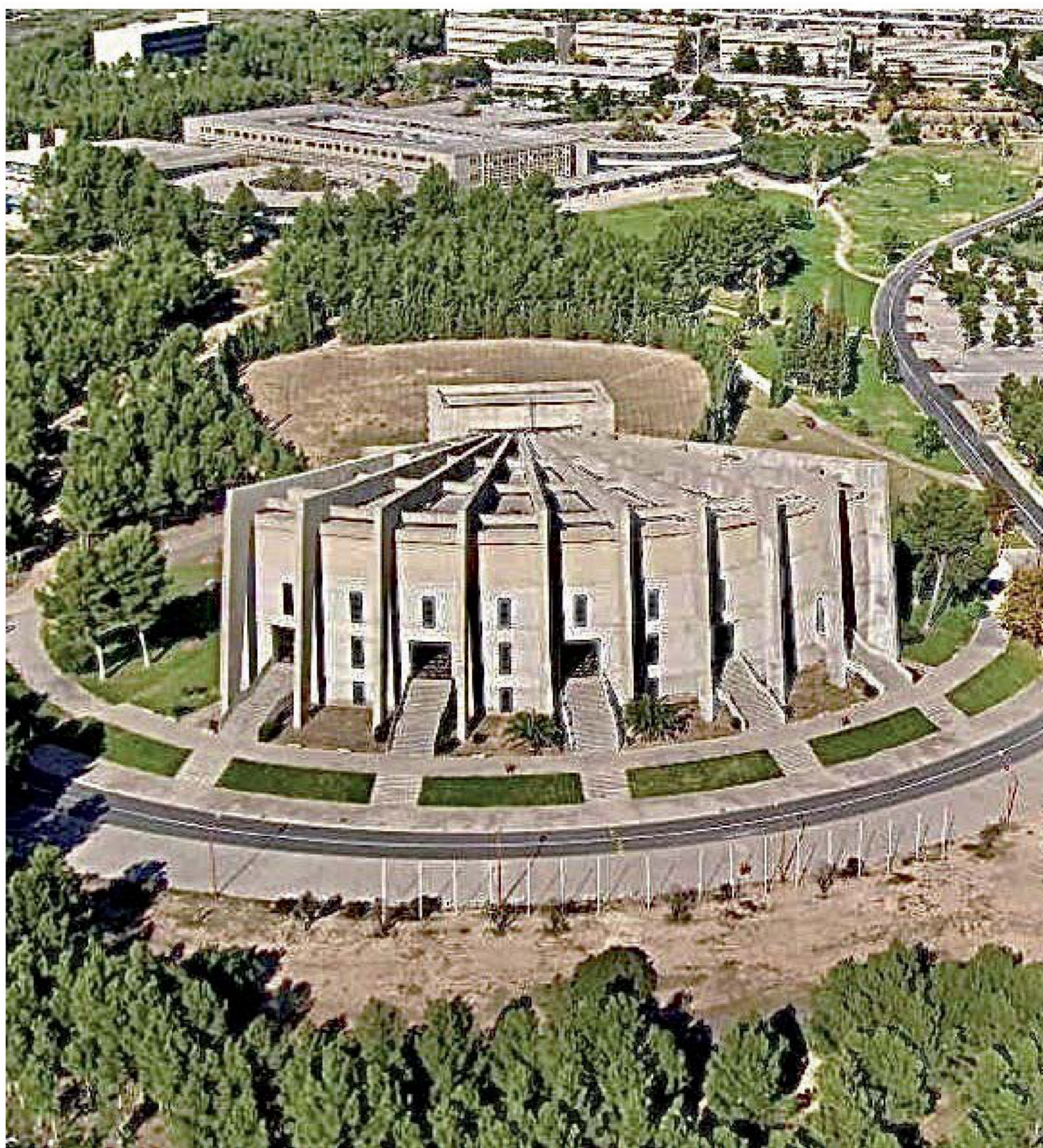

Boletín

n° 445 Enero - Marzo 2024

Asociación de utilidad pública

Boletín
Bulteno de Hispana Esperanto-Federacio
aperanta de 1949
Numero 445

Redakto-skipo
Direktado kaj kompostado: Ángel Arquillos L.

Revizio: José Antonio del Barrio

Retadreso de la bulteno:
bulteno@esperanto.es
angelarquillos@gmail.com

*Pri la enhavo de la artikoloj respondecas nur la respektivaj aŭtoroj

* La redakcio rajtas rifuzi nepetitajn artikolojn

*Republikado de enhavo nur permesita kun permeso de la redakcio aŭ de la aŭtoro

Financaj aferoj: financoj@esperanto.es

Aliaj aferoj (escepte de financaj):

admin@esperanto.es

Hispana Esperanto-Federacio
Federación Española de Esperanto

Rodríguez San Pedro, 13, 3º, 7

ES-28015 Madrid

admin@esperanto.es

Bankokonto BBVA: ES85 0182 1252 31

0204011961

TRIODOS BANK: ES24 1491 0001 2420 0926
4025

Poŝtelefono: +34 638 547 104

Telefono: +34 914 468 079 (bv. lasi mesaĝon
en la aŭtomata respondilo)

	Estraro
Prezidanto:	Ángel Arquillos López
Vicprezidanto:	Alberto Granados Orcero
Sekretario:	Manuel Parra
Vicsekretario	Isidoro Ortega López
Kasisto.	Jesús M. García Iturrioz
Voĉdonantoj:	Vicente Manzano (Viko)
“	Ana Manero

Prezidanto HEJS

kaj voĉdonanto: Guaroa Emmanuel González.

Presejo: Gráficas Notivol (Zaragoza)

DL: M-39811-2012 / ISSN 2444-8400 (pdf-a)

ISSN 2444-8397 (papera)

SALUTVORTOJ

Karaj gelegantoj,

La Raportoj pri aktivaĵoj kaj la kontoj de la Federacio plenigas preskaŭ la duonon de la bulteno, tamen vi trovos interesajn artikolojn kaj gravajn novaĵojn pri Esperantio, ĉefe la raporton pri la Hispana Kongreso, okazonta en la tiel nomata “Universidad Laboral”(nuna Eduka Komplekso) de la urbo Chestre kaj la aliĝilon, interalie.

Ne mankas novaĵoj pri internaciaj renkontiĝoj kiel MES (Mediterranea Esperanto-Semajno) kaj la UK, kiu estas la unua universala kongreso de Esperanto okazonta en la najbara kontinento, kies Duan Bultenon vi povos trovi rete per la ligilo <https://uea.org/gk/1163>

Mi tutcertas ke la asocioj en nia lando iras en ordo, tamen, kiel kutime mi memorigas vin ke Boletín estas je via dispono por informi pri viaj aktivaĵoj kaj ĉiuj rajtas aperigi raporton aŭ mallongan artikolon pri ĉiaj aferoj, se ili temas pri la internacia lingvo, kaj mi scias ke multaj el vi deziras partopreni, sed ne kuraĝas pro timo aŭ, mi ne scias. Spritaĵoj estas bonvenaj
Antaŭen

Ángel Arquillos

ENHAVO

Salutvortoj	1
Asamblea General Extraordinaria	3
Hispana Esperanto-Federacio, Raporto pri Aktivaĵoj	4
HEF-Spezokonto 2023	8
Fundación Esperanto, Financa Informado	12
La HEF-82a Landa Kongreso (Valencio)	14
Dokumentoj alvenintaj al la Biblioteko en 2023	17
Raporto pri la instruado de Esperanto en la mezlernejo	19
Bazaro pri lingvoj kaj kulturoj en la Universitato de Sevilo	19
Poezio pri Palestino, ankaŭ en Esperanto	20
Eŭrovizio ankaŭ en Esperanto	21
Anonco pri renovigo de la paĝaro de HEF	22
La dua bulteno de la 109-a UK en Aruŝo haveblas rete	23
Hellotalk	25
Mediterranea Esperanto-Semajno 2024	26
La Stranga Angulo, ĉapitro 12a	28
Klimatsanĝiĝo kaj sekvoj	30
Iom da matematiko (13)	31

Salono de la Kongresejo de la “Labora Universitato” de Cheste

ASAMBLEA GENERAL EXTRAORDINARIA

(La asamblea general ordinaria tendrá lugar en septiembre, en el marco del congreso en Cheste.)

El Presidente de la Federación Española de Esperanto convoca a los miembros de la asociación a participar en la Asamblea General Extraordinaria, que tendrá lugar el domingo 19 de mayo de 2024, a las 11:00 horas por internet (sistema Skype), con el siguiente orden del día:

- 1.- Aprobación del acta de la anterior asamblea (12 de octubre de 2023)
- 2.- Aprobación de las cuentas y tesorería del 2023
- 3.- Aprobación de la Memoria de Actividades del 2023
- 4.- Informe de los socios
- 5.- Aprobación del Presupuesto para 2024
- 6.- Proyectos para 2024
- 7.- Ruegos y pregunta

IMPORTANTE: El enlace para conectarse se comunicará unos días antes mediante la lista de correo <hefanaro@esperantujo.io>

Los miembros de la Federación que deseen ser representados por algún otro socio, deben enviar un mensaje indicando claramente el nombre completo del representante y representado, al buzón electrónico: admin@esperanto.es, antes del 18 de mayo.

El Presidente de la Federación: Ángel Arquillos López

EKSTERORDINARA ĜENERALA KUNVENO

(La ordinara Ĝ.K. okazos septembre, kadre de la kongreso en Cheste.)

La Prezidanto de Hispana Esperanto-Federacio alvokas la anojn de la asocio partopreni Eksterordinaran Ĝeneralan Kunvenon, kiu okazos la 19-an de majo de 2024 (dimanĉe), je la 11:00 horo, per interreto (sistemo Skajpo), laŭ la jena tagordo:

- 1.- Aprobo de la protokolo de la antaŭa kunveno (12a de oktobro 2023)
- 2.- Aprobo de la kontoj kaj kas-stato de 2023
- 3.- Aprobo de la raporto pri aktivaĵoj de 2023
- 4.- Informo pri la anaro
- 5.- Aprobo de la Buĝeto por 2024
- 6.- Projektoj por 2024
- 7.- Sugestoj kaj demandoj

GRAVAJ RIMARKOJ: La ligilon por konektiĝi oni komunikos kun kelk-taga anticipo per la retlisto <hefanaro@esperantujo.io>

La membroj de HEF, kiuj deziras esti reprezentataj fare de alia membro, sendu mesaĝon informante pri tio, klare indikante la kompletan nomon kaj de la reprezentanto kaj de la reprezentato, al HEF-a retpoŝta adreso admin@esperanto.es, antaŭ la 18-a de majo.

La Prezidanto de HEF: Ángel Arquillos López

HISPANA ESPERANTO-FEDERACIO

RAPORTO PRI AKTIVAĴOJ EN 2023

1. INTERNA ADMINISTRADO

1.1. En 2023 la estraro kunsidis du fojojn, ĉiam en virtuala maniero. Krom tio, ĝi laŭnecese interkonsultiĝis per reto por decidi pri konkretaj aferoj.

1.2. Okazis du ĝeneralaj kunvenoj de la membroj: eksterordinara en majo por aprobi la dokumentojn prezentendajn al la ministrejo, kaj ordinara kadre de la 81a Hispana Kongreso en Sevilo.

1.3. Oni eldonis kvar numerojn de la organo "Boletín" (numeroj 440, 441, 442 kaj 443).

1.4. La biblioteko *Juan Regulo Pérez* daŭre estas alirebla de ĉiuj interesatoj, tamen nur HEF-anoj rajtas pruntepreni. Ĝi riĉiĝis per 60 donacitaj novaj titoloj.

2. ASOCIOJ

2.1. Fondaĵo Esperanto aljuĝis monhelpojn al la E-Grupo de Bilbao pro organizado de kursoj, al Rita Barrachina pro publikigo de nova lernolibro kaj al la unua Universala Kongreso okazonta en Afriko; per la tuta sumo de 1.200 eŭroj.

2.2. La lokaj kaj regionaj grupoj daŭrigas sian funkciadon.

3. INSTRUADO KAJ TREJNADO

3.1. La Nacia Universitato de Neĉeesta Edukado (UNED) denove ofertis kursojn de Esperanto en la lernojaro 2023-2024, en la niveloj A2 kaj B1. Ĉi tiuj kursoj estas kunorganizitaj de HEF per interkonsento subskribita oficiale kun la universitato. Tiu interkonsento estis renovigita ĝuste en 2023. HEF zorgas pri la selektado de instruistoj, pretigas kriteriojn kaj ellaboras la materialon. HEF havigas propran diplomon al sukcesintoj de la kurso kiuj tion petas

3.2. Instigite de membroj de HEF, la universitato de Sevilo organizas kursojn de Esperanto en la lernojaro 2023/2024, malfermajn por ĉiu homo interesita. Ili estas senpagaj, kaj povas taŭgi por ricevi poentojn (créditos) en la oficiala studado de la universitato.

3.3. Membroj de HEF gvidis kursojn en mezlernejoj en Vélez-Málaga kaj en Lucena.

3.4. Aliaj membroj de HEF gvidis kursojn en kelkaj urboj tra la tuta ŝtato, precipe organizitaj de la lokaj kluboj.

4. KONGRESOJ

Organizitaj de HEF aŭ ties aliĝintaj asocioj

4.1. La 81a Hispana Kongreso okazis en Sevilo de la 12a ĝis la 15a de oktobro, kun varia programo, kun aktivaĵoj instituciaj, distraj, kulturaj, kun prelegoj, koncertoj, teatro, prezento de novaj libroj, kvizo, atelieroj kaj filmoj.

4.2. Ĝuste antaŭ tiu kongreso, okazis en la Universitato de Sevilo du-taga internacia seminario pri “Sociaj retoj kaj homa konduto”. Partoprenis 15 elstaraj prelegantoj el naŭ landoj.

4.3. E-asocioj apartenantaj al HEF festis la Zamenhofan Tagon tra la tuta ŝtato meze de decembro.

Partoprenataj de membroj de HEF

4.4. La prezidanto kaj aliaj membroj de HEF partoprenis la universalan kongreson okazintan en Torino. Kadre de ĝi, en la Movada Foiro estis prezentita nia Federacio per propra budo, kun ekzempleroj de la organo Boletín kaj kelkaj libroj eldonitaj de HEF.

4.5. La 25-an de marto la prezidanto de HEF sendis salut-mesaĝon al China Kongreso de Esperanto okazanta en Pekino.

5. INSTITUCIA KUNLABORO

5.1. La magistrato de Fuenlabrado organizis konkurson de debato inter la lernantoj kun la temo “la rolo de Esperanto en la Eŭropa Unio”. Membroj de HEF helpis kaj konsiladis por la evento.

5.2. Dum 2023 daŭris la kunlaboro kun *Catálogo Colectivo del Patrimonio Bibliográfico Español* (la kolektiva katalogo de la bibliografia heredaĵo) de la ministerio pri kulturo, por inkludi en ĝin la katalogo de nia biblioteko.

<http://catalogos.mecd.es/CCPB/cgi-ccpb/abnetopac/O12205/ID888c9982?ACC=101>

5.3. Teamo de HEF-membroj prizorgis la esperantan tradukadon de scienca lerneja kalendaro 2024, laŭ peto de la Supera Konsilio por Scienca Esplorado de Hispanio (CSIC). Ĉijare ne eblis eldoni pdf-version en la internacia lingvo, sed ĉiukaze en la adreso <https://digital.csic.es/handle/10261/341368> oni trovas la tekstojn de ĉiuj tagoj.

5.4. La 20an de aprilo du esperantistoj partoprenis en la sinsekva legado de la verko Don Quijote, tradicie organizata de *Círculo de Bellas Artes* en Madrido. Ili legis po pecon de la verko en la esperanta traduko.

6. ELDONADO

En la jaro 2023 HEF eldonis neniun libron.

Membro de HEF faris la tradukon al Esperanto de la verko de Miguel Delibes *Señora de rojo sobre fondo gris*, kiu estis publikigita en Usono.

7. DISVASTIGO

Ekspozicioj

La kolekto de paneloj estis montrita en tri lokoj:

Dum la tuta monato marto en la C.E.P.A. "Paulo Freire" de Fuenlabrada.

Inter la 14a kaj 29a de aprilo en la Teatro Wagner en Aspe.

Inter la 29a de novembro kaj 15a de decembro en la municipa biblioteko en Guardamar del Segura.

Ankaŭ en Guardamar, en oktobro ĝia Esperanto-grupo muntis informan tablon omaĝe al la pioniro Ricardo Codornú

Prelegoj

La 9an de februaro okazis parolado en Alcanjiz: prezento de la libro "*esperanto kaj esperantistoj de Teruel*", kaj raporto aperis en "Ĵurnalo de Teruel".

La 12an de majo membro de la aragona grupo "Frateco" prelegis pri Esperanto kadre de kongreso pri libera informadiko kaj malferma kulturo *esLibre*, kiu okazis en Zaragozo.

La 30an de oktobro la akademiano Jesper Jakobsen prelegis en la sidejo de HEF pri la nomoj de landoj.

La 6an de novembro la sciencisto kaj vicprezidanto de UEA prelegis en la sidejo de HEF pri la klimata kaj energia transiro.

La 15an de novembro membro de HEF prelegis pri Esperanto en la biblioteko "Luis Rosales" de la madrida kvartalo Carabanchel.

8. RETEJO KAJ SOCIAJ RETOJ

8.1. HEF-retpaĝo: daŭris la laboroj de la teamo kiu modernigas la enhavojn de la retejo. Dum 2023 ĝi ricevis averaĝe 339 vizitojn semajne.

8.2. Sociaj retoj: HEF kaj HEJS havas kontojn en *Facebook* (pli ol 2.200 ŝatantoj) kaj *X* (antaŭe *Twitter*) (preskaŭ du mil sekvantoj), kiuj estas regule uzataj por disvastigi informojn pri aktivajtoj kaj pri Esperanto. Oni aldonis pliajn videojn al la kanalo de HEF en *Youtube* kaj ĝi jam havas 2.650 abonantojn kaj 228 videojn. Ankaŭ funkcias diskutkanalo en *Telegram* de la junulara sekcio HEJS.

8.3. Bitoteko: HEF plu flegas la bitan bibliotekon, Bitoteko, kies materialo estas alirebla rete, kaj kiu apartenas al la oficialaj retoj Hispana kaj Europeana. Dum 2023 oni aldonis 129 novajn erojn diversajn

8.4. Daŭris la sendado de la "Bitbulteno", informilo sendata restpoŝte al la anaro kaj aliaj interesatoj. Ĝi estas dulingva (hispana kaj esperanza); dum 2023 aperis sep numeroj, kaj la nunaj ricevantoj estas pli ol mil.

8.5. Ĉe la adreso info@esperanto.es oni respondis petojn de informo kaj de malgrandaj tradukoj.

9. AMASKOMUNIKILOJ

9.1. La gazetara servo de HEF sendis tri gazetarajn komunikojn al pli ol 1.300 ĵurnalaj retadresoĵ tra la tuta lando: en februaro okaze de la Tago de la Gepatra Lingvo; en julio okaze de la Esperanto-tago, kaj en decembro okaze de la Zamenhofa Tago. Sekve al tiuj komunikoj aŭ aliaj agadoj, aperis dum 2023 multaj notoj aŭ artikoloj pri Esperanto en ĵurnaloj (kaj paperaj kaj retaj). Ankaŭ aperis raporto en la regiona televido de Aragono. La 26an de julio, okaze de La Tago de Esperanto, en la ŝtata televido, TVE-1, en horo plej spektata, aperis raporto filmita en la sidejo de HEF kelkajn tagojn antaŭe.

9.2. La 13an de majo HEF dissendis al 277 ĵurnalaj retadresoĵ la informon pri la publikigo de la verko de Delibes, antaŭe menciita. Tio rezultigis menciojn en multaj ĵurnaloj kaj en radio Cadena Ser.

La 26an de aŭgusto membro de HEF estis intervjuita en Aragón Radio pri lia sperto en la ĵus okazinta U.K. en Torino.

La 4an de oktobro membro de HEF estis intervjuita en la radio Onda Regional de Murcia pri la figuro de Ricardo Codornú kaj lia rilato al Esperanto.

La 16an de oktobro la ŝtata Radio Nacional de España dediĉis al Esperanto sian programon *Memoria de delfín*, kun intervjuo al membro de HEF.

Ankaŭ en oktobro, la programo "Soy Sevilla" ĉe la loka televido "101 Televisión" intervjuis plurajn membrojn de la organiza komitato de la kongreso en Sevilo.

"Ĵurnalo de Teruel" aperigis artikolon en marto pri Sara Mainar, esperantisto de Alcañiz, kaj alian artikolon en oktobro pri la kongreso en Sevilo.

La 25an de oktobro la madrida eldono de la ĵurnalo "El Mundo" aperigis intervjuon kun membro de HEF. La raporto okupis preskaŭ unu tutan paĝon

La 20an de decembro aperis artikolo pri "Kino kaj Esperanto" en la teruela revuo "Cabiria".

10. AGADOJ DE LA HISPANA ESPERANTISTA JUNULARA SOCIETO

La prezidanto de la junulara sekcio de la Federacio publikigis artikolon pri sia sperto pri volontulado pere de Esperanto, en la retejo europajoven.org, de la servo por junularo de la urbestro de Madrido. La titolo estas: "Esperanto, lingvo plena je ŝancoj: mia sperto pri volontulado en Roterdamo.

Kelkaj membroj de HEJS, la junulara sekcio de HEF, partoprenis en la Internacia Junulara Kongreso, kiu okazis aŭguste en Italio.

11. ALIAJ KULTURAJ AKTIVAĴOJ

11.1 Du membroj de HEF, la elstaraj verkistoj kaj tradukistoj Miguel Fernández Martín kaj Miguel Gutierrez Adúriz plu aktivas kiel Prezidanto kaj Sekretario, respektive, de la skipo de gvidantoj de la Belartaj Konkursoj de UEA.

Manuel Parra, sekretario

HEF-SPEZOKONTO 2023

<u>ENSPEZOJ</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>DIFERENCO</u>
HEF-KOTIZOJ	5.980,00	5.892,00	88,00
UNED-KURSO	5.168,00	5.216,00	-48,00
LIBRO-SERVO	1.103,27	1.156,00	-52,73
KANTABRA E-ASOCIO. KONGRESO COMILLAS	470,96	0,00	470,96
ANDALUZIA E-UNUIĜO. KONGRESO SEVILO	300,00	0,00	300,00
MEL-UZO SIDEJO 2023	150,00	300,00	-150,00
MONDONACOJ	31,00	7,00	24,00
MONDONACO FUNDACIÓN Eo. (I.V.)	0,00	500,00	-500,00
SUMO ENSPEZOJ:	13.203,23	13.071,00	132,23
<u>ELSPEZOJ</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>DIFERENCO</u>
UNED-KURSO (Instruistoj)	3.876,00	3.912,00	-36,00
BOLETÍN (+ Kovertoj)	3.267,00	3.321,45	-54,45
KOMPUTILAĴOJ	1.880,92	1.627,29	253,63
NAJBARARA KOMUNUMO	833,33	796,92	36,41
LIBROAĈETOJ	831,36	228,00	603,36
TELEFONO	565,15	487,56	77,59
PROPAGANDO	324,65	94,63	230,02
BANKMAKLERAJĴOJ	286,98	281,23	5,75
UEA-KOTIZOJ	199,50	201,78	-2,28
SIDEJA ASEKURO	168,12	167,89	0,23
ELEKTRO	162,68	220,61	-57,93
INKO POR PRINTILO	91,95	0,00	91,95
BITA CERTIGILO	16,94	0,00	16,94
PAGO AL REGISTRO PRI ASOCIOJ	11,94	0,00	11,94
MONDONACO FUNDACIÓN Eo. (I.V.)	0,00	500,00	-500,00
POŝTO	0,00	162,97	-162,97
EEU-KOTIZO	0,00	144,00	-144,00
SUMO ELSPEZOJ:	12.516,52	12.146,33	370,19
SALDO 31/12/2022:		55.047,43	
FINA REZULTO 2023:		686,71	
SALDO 31/12/2023:		55.734,14	
<u>PODETALE (31/12/2023):</u>			
	BBVA		48.575,65
	TRIODOS		4.178,54
	PAY PAL		1.182,01
	UEA-konto		1.590,96
	MADRIDA KASO		206,98
		SUMO:	55.734,14

<u>HEF-BUĜETO 2024</u>	
<u>ENSPEZOJ</u>	
HEF-KOTIZOJ (Novaj kotizoj: 150x8=1200)	7.200,00
UNED-KURSOJ	5.200,00
LIBRO-SERVO	1.500,00
MEL-UZO SIDEJO	150,00
ALIAJ	500,00
<u>SUMO:</u>	<u>14.550,00</u>
<u>ELSPEZOJ</u>	
RIPAROJ HEF-SIDEJO	4.000,00
UNED-KURSO (Instruistoj)	3.900,00
BOLETÍN	3.300,00
KOMPUTILAĴOJ	2.000,00
PROPAGANDO	500,00
NAJBARARA KOMUNUMO	850,00
TELEFONO	600,00
LIBROAĈETOJ	500,00
BANKMAKLERAĴOJ	300,00
POŜTO (2023+2024)	250,00
OFICEJAJ MATERIALOJ	200,00
ELEKTRO	200,00
UEA-KOTIZOJ	200,00
SIDEJA ASEKURO	190,00
EEU-KOTIZO	160,00
ALIAJ	150,00
<u>SUMO:</u>	<u>17.300,00</u>
Esperbla deficino: 2.750,00 eur.	

EJERCICIO

2023

ASOCIACION

FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE ESPERANTO

	Nota	(Debe)	Haber
		Ejercicio N	Ejercicio N-1
		2023	2022
A) EXCEDENTE DEL EJERCICIO			
1. Ingresos de la entidad por la actividad propia		13.203,23	13.071,00
a) Cuotas de asociados y afiliados		5.980,00	5.892,00
b) Aportaciones de usuarios		7223,23	7.179,00
c) Ingresos de promociones, patrocinadores y colaboraciones			
d) Subvenciones imputadas al excedente del ejercicio			
e) Donaciones y legados imputados al excedente del ejercicio			
f) Reintegro de ayudas y asignaciones			
2. Ventas y otros ingresos ordinarios de la actividad mercantil			
3. Ayudas monetarias y otros **		0,00	0,00
a) Ayudas monetarias			
b) Ayudas no monetarias			
c) Gastos por colaboraciones y del órgano de gobierno			
d) Reintegro de subvenciones, donaciones y legados*			
4. Variación de existencias de productos terminados y en curso de fabricación **		-107,00	-448,00
5. Trabajos realizados por la entidad para su activo			
6. Aprovisionamientos *			
7. Otros ingresos de la actividad			
8. Gastos de personal *			
9. Otros gastos de la actividad *		-12.516,52	-12.146,33
a) Servicios exteriores		-12.516,52	-12.146,33
b) Tributos			
c) Pérdidas, deterioro y variación de las provisiones por operaciones comerciales			
d) Otros gastos de gestión corriente			
10. Amortización del inmovilizado *			
11. Subvenciones, donaciones y legados de capital traspasados a resultados del ejercicio		0,00	0,00
12. Excesos de provisiones			
13. Deterioro y resultado por enajenación de inmovilizado **		0,00	0,00
a) Deterioros y pérdidas			
b) Resultados por enajenaciones y otras			
A.1) EXCEDENTE DE LA ACTIVIDAD (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13)		579,71	476,67
14. Ingresos financieros			
15. Gastos financieros *			
16. Variaciones de valor razonable en instrumentos financieros **			
17. Diferencias de cambio **			
18. Deterioro y resultado por enajenaciones de instrumentos financieros **			
A.2) EXCEDENTE DE LAS OPERACIONES FINANCIERAS (14+15+16+17+18)		0,00	0,00
A.3) EXCEDENTE ANTES DE IMPUESTOS (A.1 + A.2)		579,71	476,67
19. Impuestos sobre beneficios **			
A.4) VARIACION DE PATRIMONIO NETO RECONOCIDA EN EL EXCEDENTE DEL EJERCICIO (A.3 + 19)		579,71	476,67
B) INGRESOS Y GASTOS IMPUTADOS DIRECTAMENTE AL PATRIMONIO NETO			
1. Subvenciones recibidas			
2. Donaciones y legados recibidos			
3. Otros ingresos y gastos**			
4. Efecto impositivo**			
B.1) VARIACIÓN DEL PATRIMONIO NETO POR INGRESOS Y GASTOS RECONOCIDOS DIRECTAMENTE EN EL PATRIMONIO NETO (1+2+3+4)		0,00	0,00
C) RECLASIFICACIONES AL EXCEDENTE DEL EJERCICIO			
1. Subvenciones recibidas*			
2. Donaciones y legados recibidos*			
3. Otros ingresos y gastos**			
4. Efecto impositivo**			
C.1) VARIACIÓN DEL PATRIMONIO NETO POR RECLASIFICACIONES AL EXCEDENTE DEL EJERCICIO (1+2+3+4)		0,00	0,00
D) VARIACIONES DE PATRIMONIO NETO POR INGRESOS Y GASTOS IMPUTADOS DIRECTAMENTE AL PATRIMONIO NETO (B.1+C.1)		0,00	0,00
E) AJUSTES POR CAMBIO DE CRITERIO			
F) AJUSTES POR ERRORES			
G) VARIACIONES EN EL FONDO SOCIAL			
H) OTRAS VARIACIONES			
I) RESULTADO TOTAL, VARIACIÓN DEL PATRIMONIO NETO EN EL EJERCICIO (A.4+D+E+F+G+H)		579,71	476,67

FIRMAS JUNTA DIRECTIVA

CARGO	FIRMA
Presidente: Angel Arquillos López	
Secretario: Manuel Parra Benito	
Tesorero: Jesús Miguel García Iturrioz	
NOTA:	
* Su signo es negativo.	
** Su signo puede ser positivo o negativo	

EJERCICIO

2023

ASOCIACION

FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE ESPERANTO

ACTIVO	NOTAS	Ejercicio N	Ejercicio N-1
		2023	2022
A) ACTIVO NO CORRIENTE		62.390,91	62.390,91
I. Inmovilizado intangible.			
II. Bienes del Patrimonio Histórico.		2.289,70	2.289,70
III. Inmovilizado material.		60.101,21	60.101,21
IV. Inversiones inmobiliarias.			
V. Inversiones en entidades del grupo y asociadas a largo plazo.			
VI. Inversiones financieras a largo plazo.			
VII. Activos por impuesto diferido.			
B) ACTIVO CORRIENTE		67.493,14	66.913,43
I. Existencias.		11.759,00	11.866,00
II. Usuarios y otros deudores de la actividad propia.			
III. Deudores comerciales y otras cuentas a cobrar.			
IV. Inversiones en entidades del grupo y asociadas a corto plazo.			
V. Inversiones financieras a corto plazo.			
VI. Periodificaciones a corto plazo.			
VII. Efectivo y otros activos líquidos equivalentes.		55.734,14	55.047,43
TOTAL ACTIVO (A+B)		129.884,05	129.304,34

EJERCICIO

2023

ASOCIACION

FEDERACIÓN ESPAÑOLA DE ESPERANTO

PATRIMONIO NETO Y PASIVO	NOTAS	Ejercicio N	Ejercicio N-1
		2023	2022
A) PATRIMONIO NETO		129.884,05	129.304,34
A-1) Fondos propios		129.884,05	129.304,34
I. Fondo Social.		129.304,34	128.827,67
1. Fondo Social.		129.304,34	128.827,67
2. Fondo Social no exigido *			
II. Reservas.			
III. Excedentes de ejercicios anteriores **			
IV. Excedente del ejercicio **		579,71	476,67
A-2) Ajustes por cambio de valor. **			
A-3) Subvenciones, donaciones y legados de capital y otros.			
B) PASIVO NO CORRIENTE		0,00	0,00
I. Provisiones a largo plazo.			
II. Deudas a largo plazo.			
1. Deudas con entidades de crédito			
2. Acreedores por arrendamiento financiero.			
3. Otras deudas a largo plazo.			
III. Deudas con entidades del grupo y asociadas a largo plazo.			
IV. Pasivos por impuesto diferido.			
V. Periodificaciones a largo plazo.			
C) PASIVO CORRIENTE		0,00	0,00
I. Provisiones a corto plazo.			
II. Deudas a corto plazo.		0,00	0,00
1. Deudas con entidades de crédito.			
2. Acreedores por arrendamiento financiero.			
3. Otras deudas a corto plazo.			
III. Deudas con entidades del grupo y asociadas a corto plazo.			
IV. Beneficiarios-Acreedores			
V. Acreedores comerciales y otras cuentas a pagar.		0,00	0,00
1. Proveedores.**			
2. Otros acreedores.			
VI. Periodificaciones a corto plazo			
TOTAL PATRIMONIO NETO Y PASIVO (A+B+C)		129.884,05	129.304,34

FIRMAS JUNTA DIRECTIVA

CARGO	FIRMA
Presidente: Angel Arquillos López	
Secretario: Manuel Parra Benito	
Tesorero: Jesús Miguel García Iturrioz	

FUNDACIÓN ESPERANTO: FINANCA INFORMADO

En antaŭaj okazoj, oni konsideris, ke konvenas prezenti la ekonomiajn datenojn kaj la financon etaton de Fundación Esperanto, por videbligi tian informadon al eblaj interesatoj.

FUNDACIÓN ESPERANTO: BALANCE		
ACTIVO	2023	2022
A) ACTIVO NO CORRIENTE	77.292,77	76.813,14
III. Inmovilizado material	20.996,64	21.332,89
VI. Inversiones financieras a largo plazo	56.296,13	55.480,25
B) ACTIVO CORRIENTE	6.712,15	2.545,16
III. Deudores comerciales y otras cuentas a cobrar	33,61	368,59
VI. Periodificaciones a corto plazo		
VII. Efectivo y otros activos líquidos equivalentes	6.678,54	2.176,57
TOTAL ACTIVO	84.004,92	79.358,30
PATRIMONIO NETO Y PASIVO	2022	2021
A) PATRIMONIO NETO	84.004,92	79.358,30
A-1) Fondos propios	55.519,60	51.352,61
I. Dotación fundacional	34.368,91	34.368,91
1. Dotación fundacional	34.368,91	34.368,91
III. Excedentes de ejercicios anteriores	16.983,70	17.726,03
IV. Excedente del ejercicio	4.166,99	-742,33
A-2) Ajustes por cambios de valor	7.488,67	6.672,79
A-3) Subvenciones, donaciones y legados recibidos	20.996,65	21.332,90
C) PASIVO CORRIENTE	0,00	0,00
V. Acreedores comerciales y otras cuentas a pagar	0,00	0,00
2. Otros acreedores		0,00
TOTAL PATRIMONIO NETO Y PASIVO	84.004,92	79.358,30

FUNDACIÓN ESPERANTO: CUENTA DE RESULTADOS		
	2023	2022
1. Ingresos de la actividad propia	3.700,00	500,00
d) Subvenciones, donaciones imp. a excedente del ej.	3.700,00	500,00
3. Gastos por ayudas y otros	-1.200,00	-1.000,00
a) Ayudas monetarias	-1.200,00	-1.000,00
b) Ayudas no monetarias		
c) Gastos por colaboraciones y del órgano de gobierno		
7. Otros ingresos de la actividad		
8. Gastos de personal		
9. Otros gastos de la actividad	-1.187,77	-2.401,38
10. Amortización del inmovilizado	-336,25	-336,25
11. Subvenciones, donaciones [...] traspasados al ejercicio	336,25	336,25
A.1) EXCEDENTE DE LA ACTIVIDAD	-1.311,23	-2.901,38
14. Ingresos financieros	3.484,14	2.210,45
15. Gastos financieros		
18. Deterioro y resultado [...] de instrumentos financieros		
A.2) EXCEDENTE DE OPERACIONES FINANCIERAS	3.484,14	2.210,45
A.3) EXCEDENTE ANTES DE IMPUESTOS	4.795,37	-690,93
19. Impuestos sobre beneficios	-628,38	-51,40
A.4) Variación de patrimonio neto [...] del ejercicio	4.166,99	-742,33
2. Donaciones y legados recibidos	-336,25	-336,25
3. Otros ingresos y gastos	815,88	19.007,12
C.1) Variac. patr. neto por reclasif. al excedente ej.	479,63	18.670,87
D) Variac. patr. neto por ingr. y gastos imp. dir. p. neto	479,63	
RESULTADO TOTAL VAR. P. N. EN EL EJERCICIO	4.646,62	17.928,54

Kutime, Fundación Esperanto helpas al E-agado kaj disvastigo pere de monhelpoj (prefere al E-grupoj kaj pro aktivaĵoj jam faritaj). En la lastaj jaroj, ĉar ne alvenis oftaj enspezoj, oni decidis enmeti monon en investa produkto kiu generus sufiĉajn profitojn. Tial, ni akiris akciojn ne por spekuli ĉe la borso sed por disponi de mono (per dividendoj) por alfronti la ĝeneralajn kostojn kaj por ebligi monhelpojn. Kompreneble, la valoro de tiuj akcioj oscilas. Kaj tial, en la spezokonto aperas provizora (mal)pliigo de la valoro de ties akcioj.

Pri la kontoj de la jaro 2023, menciindas la donacio de 3.500 € farita de bonfarulo, kiu en pasintaj jaroj same malavare oferis monon por Esperanto.

Pri la mon-helpoj helpoj de Fundación Esperanto, ni decidis, inter aliaj, helpi eksterordinare por la organizo unuafoje de UK en Afriko. Pri tio, en la revuo "Esperanto" (feb.2024), sur paĝo 39, kiel donacinto erare aperas Hispana Esperanto-Federacio anstataŭ Fundación Esperanto de HEF

Krome, aliaj agis kaj helpis diversmaniere. Al ĉiuj ni diras DANKON!

LORENZO NOGUERO
(Prezidanto de Fundación Esperanto)

LA HEF 82a LANDA KONGRESO: SEPTEMBRO 5, 6, 7 KAJ 8. NI VENOS, NI VIDOS, NI VALENCIOS.

Post la sukcesa kaj brile aranĝita Landa Kongreso en Sevilo lastjare, Esperantistoj nun turnas siajn okulojn al la lando de la oranĝoj kaj la mediteranea maro: Valencio. La kongreso-tagoj okazos en la Universidad Laboral, proksime de la esperante fama, urbeto Chesto, kie Esperanto havas tre longan tradicion, kaj kie Esperanto ankoraŭ instruiĝas en ĝia lernejo por plenkreskuloj.

La Universidad Laboral de Chesto estis elektita pro pluraj kialoj. Unue, ĝi permesas al ni dediĉi nin komplete al komuna Esperanto-vivo dum la kvar tagoj de la kongreso. Surloke troviĝas niaj klasĉambroj, prelegejoj, kaj luksa, 220-sidloka salono kun kvazaŭ perfekta sonkvalito. Tiu salono permesos al ni filmi altkvalite, kaj ankaŭ ĝui bonsonajn, solenajn kunvenojn, kaj distrajn vesperojn. Restoracio troviĝas en la mezo de niaj kunvenoj kaj prelegoj. Ni havas ĉion en unu loko, kaj ni havas la tuton je tre modesta prezo.

Aliĝo-Kotizoj, Loĝado-Prezoj, Manĝo-Kostoj

Pro ĉio ĉi la aliĝo-kotizoj ĉi jare estas ankaŭ modestaj. HEF membroj povas aliĝi kontraŭ 39 eŭroj ĝis la fino de aprilo; junuloj kontraŭ 15, kaj niaj eksterlandaj amikoj povas partopreni ankaŭ kontraŭ tiu malalta kotizo 15 eŭroj. Por dormo-ĉambro la prezo de dulita ĉambro ĉe la universitato estas nur 30 eŭroj ĉiunokte, kiu kompreneble estas nur 15 se vi kunloĝas kun iu alia. Por manĝoj, dum labortagoj estas 2,20€ por matenmanĝo, 6,50€ por tagmanĝo, kaj same por vespermanĝo. Semajnfine, tamen, la prezoj estas pli altaj pro, tio ke la kuiristoj ne kutime deĵoras tiam.

Aliaj ebloj por Loĝado

Por Esperantistoj kiuj volas loĝi en pli luksaj lokoj, kiel lokaj hoteloj aŭ privataj apartamentoj, eblas rezervi nun, sed sciu, ke ni volas aranĝi specialajn prezojn por la kongresanoj. Ekzemple, kiam ni informiĝis en la plej apuda hotelo Torrijos lastatempe, la prezo sur la interreto estis 92€ aŭ 108€ depende de la tago, sed ni pensas, ke ni povas negoci por havi prezojn multe pli malaltajn. Ni laboras tiucele, kaj se vi aligas al la kongreso nun, lasante vian retpoŝtadreson, ni sendos al vi tiun rabato-informon tuj post kiam ĝi disponeblos.

La Alveno-Tago, la Akceptejoj

Atingi la kongreso-lokon eblas per pluraj vojoj, sed ni rekomendas, ke vi profitu de nia akceptado-servo. Dum la alveno-tago, dum la tuta tago, Esperantistoj bonvenigos vin en Valencio ĉe la centra stacidomo, nomata Valencio Nord. Ni restos ĉe la kafejo kiu lokiĝas en la vestiblo -- tie kie vojaĝantoj aĉetas siajn biletojn ĉe ĝiĉetoj aŭ ĉe vendo-maŝinoj. De la trinkejo, vi iros rekte al Cheste per trajno, ĉirkaŭ 40 minutojn. En Cheste en la alveno-tago, ni persone bonvenigos vin, kaj senpage veturigos vin rekte al la kongresejo, kiu ne estas malproksime, tamen ne eblas piediri tien. Kaj en la Universidad Laboral, ĉe nia, tiea Esperanto-akceptejo, ni helpos al vi komenci vian restadon en la kongreso. Se vi venas per aviadilo, ankaŭ facile. Tutsimple prenu unu el al du metro-linioj ĉe la flughaveno, kaj iri al la metro-stacio XATIVA, eliru, kaj vi tuj vidos la stacidomon apud vi! Vi ne povas perdiĝi. Eniru la stacidomon, trinku kafon kun ni, poste iru al Cheste!

Manĝado en la Kongresejo, Kial?

Por manĝoj, ni rekomendas, ke vi manĝu nur en la Kongresejo. Kial? Unue, ĉar la manĝejo estas tuj apud la prelegejoj, la kunvenejoj, la libroservo, la akceptejo, kaj nia eventuala ekspoziciejo. Due, ĉar dum la Kongreso, ne eblas facile iri al la apuda urbeto Cheste. Jes ja, tio eblas per veturilo, sed piediri tiujn kvar kilometrojn sur la veturilo-vojo estas malfacile. Trie, la prezoj estas malaltaj, speciale ĵaude kaj vendrede: tagmanĝo kaj vespermanĝo po 6,5 eŭrojn, kaj viaj matenmanĝoj, 2,20 eŭrojn. Semajnfine, la prezoj duobliĝas, ĉar ni devas venigi la kuiristojn speciale por prepari la manĝojn.

La Programo kaj la AMO-Seminario

La Kongreso antaŭ kelkaj tagoj estis elektita kiel unu el la ĉefaj AMO-Seminarioj de la jaro, kaj Duncan Charters, Dennis Keefe, Laura Brazzabeni de Italio, Ruben Fernández de la UNED, interalie, prelegos kaj seminarioj pri lernado kaj instruado de Esperanto laŭ historia kaj multlingva vidpunktoj. Kaj nia festoparolado estos de Toño del Barrio, kiu havas tiun honoron ne nur pro sia elstara Esperantisteco, sed ankaŭ pro la fakto, ke li junaĝe iam studis ĝuste en la Universidad Laboral de Cheste! Kia interesa koincido! Multaj aliaj altnivelaj prelegoj kaj atelieroj en estos la programon ankaŭ – ni planas havi 24 entute, kaj iom post iom vi vidos ilin en la retejo de la kongreso: kongreso.esperanto.es Speciale bonvenaj estos prelegoj pri literaturo, kulturo kaj Esperanto se ankaŭ vi volas prelegi. Ne hezitu kontakti nin.

La Post-Kongreso, Bunta, Longa

La post-kongreso ĉi jare daŭros multe, multe pli longe ol kutime. Kial? Antaŭ ĉio, ĉar ne nur estas abundaj turistaj lokoj ene kaj ekstere de Valencio – ni jam listigis pli ol 30 – sed ankaŭ la vizito-prezroj estas tre malaltaj, kompare kun tiuj de Romo, Parizo kaj Madrido. Ĉi tie la enirprezo de vizitindaj lokoj kutime estas nur 1 aŭ 2 eŭroj (en tiuj aliaj urboj estas ofte dekoble pli!), kaj tiu malalta, valencia prezo inkluzivas la muzeon Las Fallas, la Botanikan Ĝardenon, por mencii nur du el dudek. Kaj ofte estas senpagaj aliroj, ekzemple en la Muzeo de Bellas Artes, la Ciudad de las Artes y las Ciencias, la Albufera, la Dehesa, la plaĝoj kaj similaj. Plaĝoj? Ni havas plurajn ekskursojn planitajn por plaĝoj en Valencio, en Cullera, en Gandia, inkluzive ĉe unu nudista plaĝo se iuj tiel emas.

Famaj kaj Allogaj Urboj, Kvartaloj

Tiu senpaga trajno-bileto kaj malmultkostaj buso-biletoj permesos al ni vidi kelkajn el la plej interesaj lokoj laŭlonge de la Mediteranea Maro, kaj ne nur: Cullera (plaĝo, monto, rivero), Gandia (plaĝo, kafejo Esperanto), Sagunto (la romiana amfiteatro – ankaŭ senpaga), Castellón, El Puig, Alcira, Xativa, Buñol (la mondfama urbeto de la tomato-batalo), Benimaclet (ĉarma kvartalo), Alboraiia (hejmo de la "horchata" kaj "fartons"), Sueca (hejmo de la paelo), El Palmar (verko-loko de la libro *La Barraca*, y *Cañas y Barro* de Blasco Ibáñez, kiu verkis tiujn librojn loĝante en tiu unika kaj fama vilaĝo, kun malpli ol mil loĝantoj, apud la Albufera, la plej granda, natura lago en Hispanio).

Vi venos, vi vidos, vi Valenciios!

Imagu: du semajnojn por esperantumi kaj viziti multe da tre interesaj lokoj, kaj inter 28 ekskursoj el kiuj vi povas elekti laŭplaĉe. Vi povas post-kongresi unu tagon, aŭ du, eĉ 14. Se estas nur manpleno da Esperantistoj (aŭ eĉ nur unu!), kiuj restos tiujn du semajnojn, sciu ke ni ĉiam akompanos vin, babilante Esperanton, kafumante en valenciaj kafejoj, kaj manĝante tipajn, valenciajn manĝaĵojn. Sed ne zorgu. Vi tute ne bezonas antaŭmendi ion ajn. Ĉion vi povos trankvile plani kaj elekti dum la kongreso.

Vi, kiel Preleganto, Helpanto, Kanalo-Kongreso.

Kaj bonvolu prikonsideri, se vi volas prelegi, prezenti ion, aŭ eĉ partopreni helpante, sciu, ke volontuloj bonvenos, kaj ni trovos ion por vi, ni diru, ian duontagon, por ke ankaŭ vi povu helpi sukcesigi la kongreson. Ni planas lanĉi zoman antaŭkongresan informadon en io kion ni nomas *Kanalo-Kongreso*. Ni sendos al vi la informon pri tio komence de junio. Tiutempe, ĉiusemajne ni babilos pri la kongreso. Ideala momento starigi viajn demandojn, proponi viajn servojn, prezenti viajn ideojn por plibonigi la kongreson kaj post-kongreson.

Ni venos. Ni vidos. Ni Valenciios . .

Dennis Keefe
Prezidanto de la LKK
la 82a Hispana Landa Kongreso

¹Antaŭ nelonge la oficiala nomo de la Universidad Laboral ŝanĝiĝis al Complejo Educativo de Chesto, kelkfoje vi vidos Centro Educativo, kaj ofte simple CEChesto. En nia artikolo ni restos, tamen, kun la tradicia nomo por simpligi, kaj ĉar la plejparto de la homoj konas ĝin per tiu tradicia nomo.

DOKUMENTOJ ALVENINTAJ AL LA BIBLIOTEKO EN 2023

Dum la jaro 2023 alvenis al la biblioteko jenaj titoloj:

Donacinto: Familianoj de Sergio Ramos

Kolker, Boris. *Vojaĝo en Esperantolando*, 2005

Johansson, Sten. *Katrina malfruas*, 2007

Tolkien, John Ronald Reuel, *La hobito, aŭ tien kaj reen*, 2005

Galadí-Enríquez, David. *La kosmo kaj ni*, 2017

Karhan, Jaroslav. *La vojo al harmonio*, 2016

Libro de la Kvina Internacia Kongreso, 1909

Ŝtimec, Spomenka. *Ombro sur interna pejzaĝo*, 1984

Heller, Wendy. *Lidia*, 2007

González, Alfredo. *Kio estas anarkiismo*, 2018

Tvarožek, E. V. *Skizo de la esperanta literaturo*, 2004

Dek, Liven. *Ne ekzistas verdaj steloj*, 2012

Català Piñón, Joan. *Por qué tus hijos deberían comer más coliflores y aprender un poco de esperanto*, 2011

Casares, Carlos. *Vundita vento*, 2019

Moure, Teresa. *Outro idioma é posible*, 2005

Ŝvarc, Teodoro S. *Modernaj robinzonoj*, 1999

Steele, Trevor. *Amo inter ruinoj*, 2016

Löwenstein, Anna. *Morto de artisto*, 2008

Diego, Fernando de. *Nuevo método de esperanto para clases y autodidactas*, 2001

Dobrzyński, Roman. *La Zamenhof-strato*, 2003

Korĵenkov, Aleksander. *Homarano*, 2011

Dimov, Emil. *Sinonima vortaro de Esperanto*, 2015

Johansson, Sten. *La krimo de Katrina*, 2007

Johansson, Sten. *Vojaĝo kun Katrina*, 2007

Paz, Begoña. *La vundo*, 2019

Steele, Trevor. *Sed nur fragmento*, 2020

Boulton, Marjorie. *Zamenhof*, 2017

Fournier, Alain. *La granda Meaulnes*, 1976

Richardson, David. *Esperanto: learning and using the International Language*, 2004

Baker, Arthur. *The American Esperanto book*, 1909

Zamenhof, L. L. *Fundamento de Esperanto*, 1907

Dobrzyński, Roman, *La calle Zamenhof*, 2017

Zamenhof, Lidia. *Por ke la tagoj de la homaro estu pli lumaj*, 2008

Donacinto: Duncan Charters

Schor, Esther. *Bridge of words*, 2016

Donacinto: Elsa Martínez

La lasta vojaĝo de Cezaro kaj aliaj noktaj aventuroj, 2023

Donacinto: Pedro Zurita

Ragnarsson, Baldur. *La lingvo serena*, 2007

Lins, Ulrich. *La danĝera lingvo*. 2016

Waringhien, Gaston. *1887 kaj la sekvo...* 1990

Interlingvo inter lingvoj, 2015

Dijk, Ziko van. *Esperanto sen mitoj*, 2003

Teozofio, 2018

Donacinto: Jorge Camacho

Camacho, Jorge. *Palestino strangolata*, 2016

Mestre, Juan Carlos. *Las estrellas donde beben los caballos*, 2023

Donacinto: Manuel Parra

Sipos, Valerija. *Ne kredu ĉion, kion vi pensas*, 2020

Dil Avia. Hispana, kataluna, Mangada ..., 2003

Hergé. *La templo de l' suno*, 2012

Scienca lerneja kalendaro 2022

Donacinto: Néstor Etayo

Bahá'u'lláh. *La kaŝitaj vortoj*, 2009

Ouida. *Hundo de Flandrio*, 2004

Manifesto de Prago de la movado por la internacia lingvo Esperanto, 2000

Donacinto: Marija Belošević

Francisko, Papo. *"Ne timu, estas mi"*, 2023

Millán Romeral, Fernando. *Titus Brandsma*, 2023

Donacinto: Viviana Isernia

Isernia, Viviana. *Allah Akbar*, 2020

Donacinto: Santiago Camblor

Löwenstein, Anna. *La memoraĵoj de Julia Agripina*, 2021

Donacinto: Matilde Montero

Seguimos leyendo..., 2022

Donacinto: Philippe Benoît

Benoît, Philippe. *Espero fola*, 2023

Donacinto: Nekonata

Aïvanhov, Omraam Mikhaël. *La homo, konkere al sia destino*, 2023

Akirita de HEF:

Arana Luzuriga, Aitor. *La okulvitroj de Lidia*, 2023

Landa, Mariasun. *Ĉapulo la fantomo*, 2013

Kazabon, Antton. *Momolo*, 2015

Berasakuze, Gari. *Ruĝaj tulipoj*, 2015

Trovu ĉi tiujn kaj aliajn dokumentojn en la retkatalogo de Biblioteko Juan Régulo Pérez: <https://bibliotekojrp.esperanto.es/>

Ana Manero

RAPORTO PRI LA INSTRUADO DE ESPERANTO EN MEZLERNEJO

Pluraj ĵurnaloj de la grupo "Prensa Ibérica", publikigis en marto artikolon pri la instruado de Esperanto en mezlernejo Almenara de Vélez-Málaga (Andaluzio), inter kiuj: "El Periódico de España", "La Nueva España", "Levante", "La Opinión de Murcia", "Diario de Mallorca", kaj aliaj

La titolo estis: «La heroaĵo de la sola instituto en Hispanio, kiu revivigis Esperanton, la lingvon kreitan de pola okulkuracisto en 1887: "La celo estas ne konkuri kun la angla"», kun intervjuo al la instruisto, motoro de la iniciato, Fabián Jiménez.

Vi povas legi ĝin ekzemple en la ligilo: <https://www.epe.es/es/cultura/20240325/proeza-unico-instituto-espana-resucitado-99831795>.

BAZARO PRI LINGVOJ KAJ KULTUROJ EN LA UNIVERSITATO DE SEVILO

En la kadro de projekto de Kunlaborado por Disvolviĝo, por plifortigi la instruadon de la hispana en la kampadejoj por okcidentsaharaj rifuĝintoj, la 15-an de marto okazis ĉe la Universitato de Seviljo la 4-a Bazaro de Lingvoj kaj Kulturoj, en grandaj tendoj matene ĉe la Fakultato de Filologio kaj posttagmeze en la Fakultato pri Edukado.

POEZIO POR PALESTINO, ANKAŬ EN ESPERANTO

Dum la pasintaj monatoj okazis pluraj agadoj favore al Palestino, en kiu partoprenis esperantajn poetojn.

La vendredon 22an de decembro, Jorge Camacho prezentis novan eldonon de sia poemaro “Palestina estrangulada” (versio plejparte hispanlingva de “Palestino strangolata”), lanĉitan de la

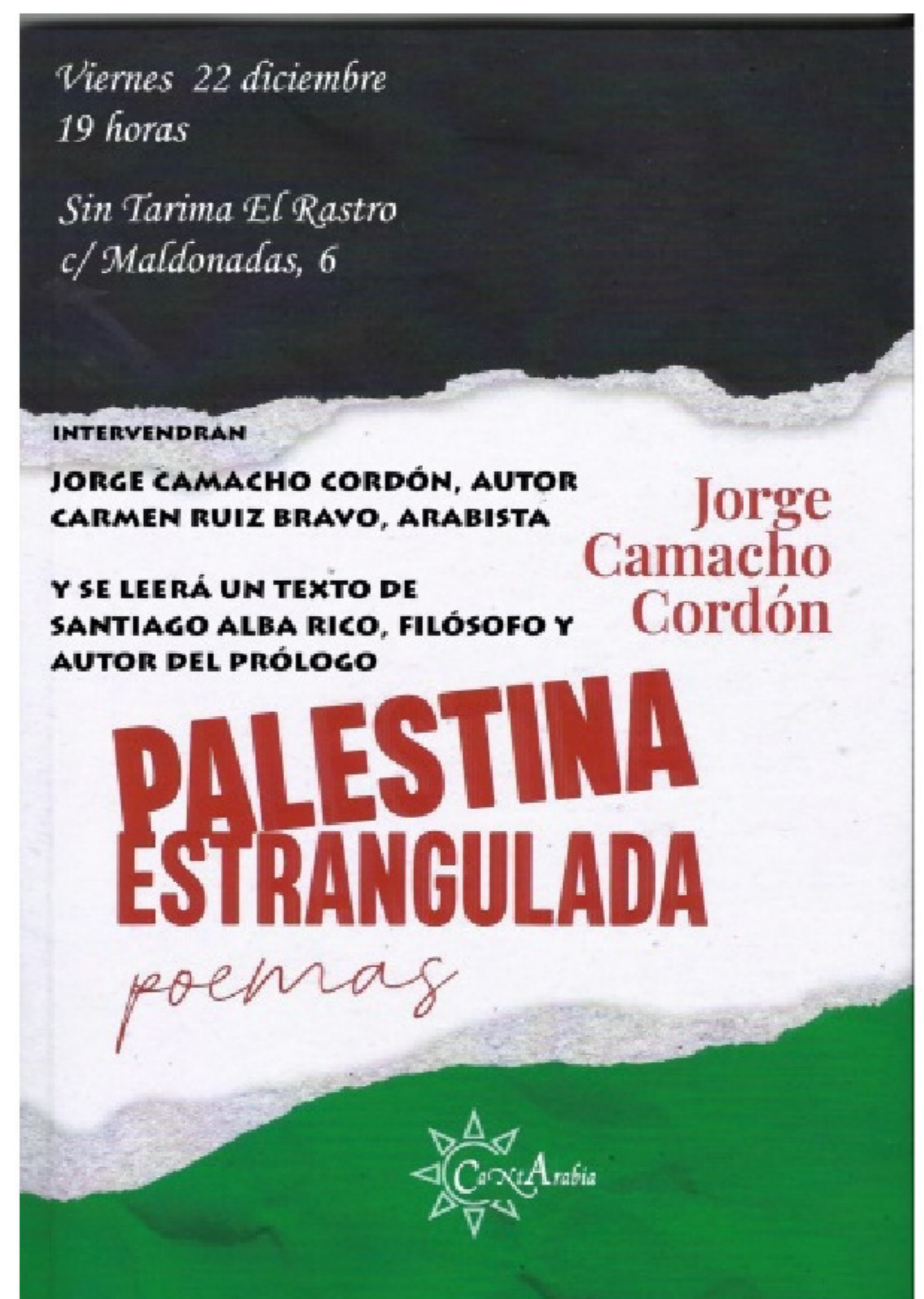

eldonejo Cantarabia. La agado okazis en la librejo Sin Tarima, de Madrido, kaj ĝin ĉeestis ankaŭ la intelektulo Santiago Alba Rico, verkinto de la enkonduko.

En januaro okazis pliaj aktivadoj, eĉ du en sinsekvaj semajnfinoj, en kiuj rolis niaj Esperanto-poetoj Miguel Fernández kaj Jorge Camacho.

La plej grava estis la kunvoko “Poezio por Palestino”, poezia maratono surbaze de 12 sinsekvaj horoj, de la 10a matene ĝis la 10a nokte, la 20an de januaro. Tia iniciato, fare de la grupo de soci-kritikaj poetoj praktikantaj la t.n. “poezion pri la kritika konscienco”, eĥiĝis tiel, ke en 30 urboj, pluraj hispanaj kaj kelkaj hispanamerikaj, oni organizis similajn poeziajn maratonojn. En ĝi, estis invititaj al partopreno 120 poetoj, inter ili Miguel Fernández (en la apuda foto) matene, kaj Jorge Camacho posttagmeze. Tiu poezia maratono havis lokon ĉe CSOA (*Centro Social Okupado y Autogestionado*) La Ferroviaria.

Tonjo del Barrio

Kie vi kaŝiĝas, paco?

Mi tre solas kaj tre timas

La bruegon de la maro,

Ĉar senhalte ĝi moviĝas

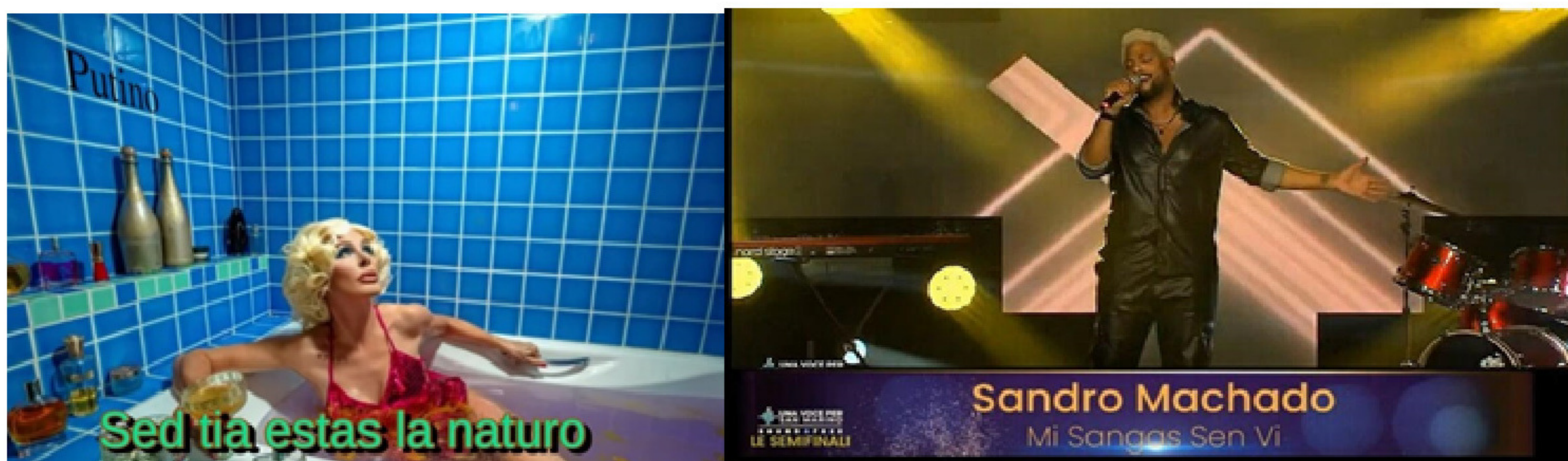
Pro la sinsekva bombado...

Ángel Arquillos

EŬROVIZIO EN ESPERANTO

La esperantistaj ŝatantoj de la konkurso Eŭrovizio ĉijare havas du bonajn novaĵojn. Unue, la kanto kiu reprezentos Hispanion en 2024 havas version en Esperanto. Vi povas aŭskulti ĝin en: <https://youtu.be/TaaGH0i8E64>. Certe vi scias ke la kanto, kies titolo en la hispana estas "Zorra", estis sufiĉe polemika en Hispanio, do ni ne garantias ke ĉiuj homoj ŝatos ĝin, sed certe ĝi estas koniginda kiel kuriozaĵo.

Aliflanke, Esperanto havis aktivan rolon en la festivalo, pere de la procezo de selektado de la reprezentanto en la Respubliko San-Marino, nome, unu el la kantoj partoprenintaj en tiu selektado havis tekston en Esperanto. Temas pri "Mi sangas sen vi" (tiel en la originalo), kantita de la rumandevena Sandro Machado. La Esperantlingva kanto bedaŭrinde ne trafis la finalon, sed eĉ sen tio ĝi havas historian signifon, ja okazis la unuan fojon, ke Esperanta kanto aperis en la kadro de la Eurovizia konkurso. Vi povas ĝin aŭskulti tie ĉi: <https://www.youtube.com/watch?v=Cc2AIWTPJII>.

ANONCO PRI RENOVIGO DE LA PAĜARO DE HEF

Teknologio evoluas rapide, kaj kun ĝi, ankaŭ evoluas la bezonoj kaj postuloj de ĝiaj uzantoj. Tio estas la realo, kiun nia teamo ĉe *esperanto.es* komprenis en la lastaj jaroj kaj decidis fronti. Post pli ol dek jaroj da servado kaj dediĉo al la disvastigo de Esperanto tra la Reto, ni ekkomprenis, ke ni devas renovigi kaj modernigi nian paĝaron.

La retejo *esperanto.es* estis pionira en la uzado de mastrumiloj, dizajno kaj kvalito de la informoj. Tamen, post multaj jaroj, ĝi estis iom postlasita, kaj la teknologia solvo fariĝis malnova, aperis sekurecaj problemoj, kaj eĉ la informoj ne plu estis aktualaj.

Por solvi tiujn defiojn, la estraro de HEF decidis renovigi ĝin. Oni nomumis komitaton, kiu laboris dum kelkaj monatoj, por fine prezenti al vi ĉi tiun novan version.

Ni esperas, ke ni sukcesis solvi la ĉefajn teknikajn kaj sekurecajn problemojn, kiujn ni suferis dum lastaj monatoj, kaj samtempe liveri aktualajn kaj kvalitajn informojn al nia publiko pri Esperanto kaj la agado de la Federacio.

The screenshot shows the homepage of the Esperanto Federation of Spain (HEF). At the top, there is a green header with contact information (+34 938 547 104 / +34 914 468 079, info@esperanto.es) and language options (Esperanto, Català, Galego, Euskara, AVISO LEGAL). Below the header is a navigation menu with items like Inicio, ¿Qué es?, Aprender, Una cultura viva, La Asociación, Servicios, and Español. The main content area features a newsletter sign-up form on the left, a featured article on the right with a photo of Esperanto keyboard keys, and a section at the bottom with three columns: ENSEÑANZA (Teaching), INFORMACIÓN (Information), and VOLUNTARIADO (Volunteering). Each column contains a brief description and a link to more information.

Retejo estas vizitkarto, kiu montras la nivelon de organizoj kaj ideoj, kiujn ĝi reprezentas, kaj estas respondeco de la Federacio prizorgi ĝin per ĉiaj eblaj penoj, ĉar temas pri unu el la ĉefaj projektoj de la asocio.

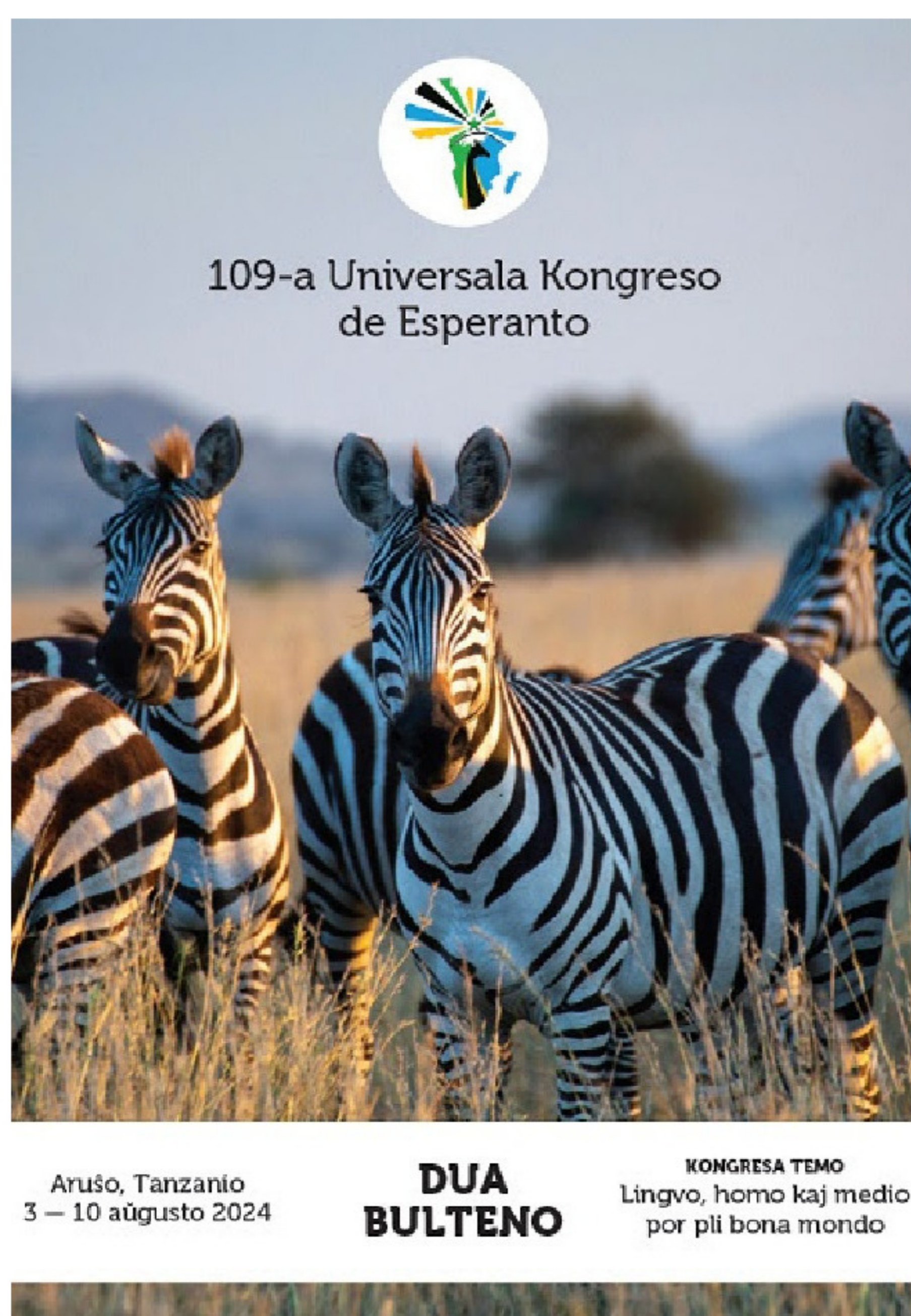
Kiel kunordiganto de la menciita komitato kaj teknika respondeculo mi deziras danki la valoran laboron de la homoj, kiuj estis parto de ĝi, precipe Ana Manero, Antonio Valén, Toño del Barrio kaj David Trigo.

Ni daŭrigos la aktualigon de la enhavo kaj la ampleksigon de nia teknika agado, precipe en sociaj retoj, kaj plifortigante projektojn kiel Bitoteko.

Ni esperas, ke la rezulto estos bone akceptita de ĉiuj membroj kaj simpatiantoj de HEF, kaj ni estas malfermitaj al ĉies kritikoj kaj sugestoj, kiujn ni atente pristudos, ĉar retejo estas dinamika projekto, en konstanta ŝanĝo, kies finon oni neniam atingas.

Miguel A. Sancho

LA DUA BULTENO DE LA 109-A UK EN ARUŜO HAVEBLAS RETE

La Dua Bulteno de la 109-a Universala Kongreso de Esperanto (UK), okazonta en Aruŝo, Tanzanio (3-10 aŭgusto 2024) haveblas rete en la paĝo de la UK: <https://uk.esperanto.net/2024/duabulteno>. La Dua Bulteno donas utilajn informojn pri la lando kaj la kongreso (alveno, kongresejo, temo kaj unua rigardo pri la programo), sed, plej grave - prezentas mendeblajn servojn de la UK, kiel hotelojn kaj ekskursojn. En la paĝo de la UK disponeblas kaj foliumebla versio, kaj la elŝutebla PDF-versio (10 Mb).

La antaŭkongresaj ekskursoj estas planataj tri - ĉiuj kiel safariaj vojaĝoj - kaj ĉiuj celas prezenti la belecon de la tanzania naturo kun la sovaĝe vivantaj tieaj bestoj. Cetere, ĉu vi sciis, ke origine la nomo safario (*safari*) signifas "vojaĝo" en la [svahila](#)?

La unua ekskurso “**Naciaj Parkoj: Serengeti kaj Ngorongoro**” okazos inter 30.7.-2.8. (4 tagoj / 3 noktoj). Dum tiu ĉi safaria ekskurso vi vizitos du naciajn parkojn – Serengeti kaj Ngorongoro. Serengeti estas la plej konata nacia parko, fama pro abundeco de bestoj kaj pitoreskaj pejzaĝoj. Ĉi tie vi havos la ŝancon vidi la bestojn de la “La granda kvinopo” (“Big 5”) – leonojn, rinocerojn, leopardojn, elefantojn kaj bubalojn. Ni esperas, ke vi vidos ilin ĉiujn! En ambaŭ parkoj estas ankaŭ aliaj bestoj kaj riĉa flaŭro.

La dua ekskurso “**Tri naciaj parkoj kun vizito al triboj**” okazos 30.7.-2.8. (4 tagoj / 3 noktoj). Dum tiu ĉi safaria ekskurso vi vizitos tri belegajn naciajn parkojn – Lago Manyara, Ngorongoro kaj Tarangire, famajn pro siaj riĉaj flaŭro kaj faŭno. En la parkoj oni veturos per specialaj terenaj aŭtoj kaj havos la ŝancon vidi multajn bestojn – ekz. bubalojn, ĝirafojn, leonojn, elefantojn, simiojn, zebrojn. Aldone vi vizitos setlejojn de du tanzaniaj triboj – hadzoj kaj datogoj – kaj ili konatigos vin kun sia riĉa kulturo kaj tradicioj.

La tria (malpli longa) ekskurso “**Tri naciaj parkoj en tri tagoj**” okazos 31.7.-2.8. (3 tagoj / 2 noktoj). Tiu ĉi safaria ekskurso similas al AK2, sed estas unu tagon malpli longa kaj ne enhavas viziton de tanzaniaj triboj. Dum tiu ĉi ekskurso vi vizitos tri belegajn naciajn parkojn – Lago Manyara, Ngorongoro kaj Tarangire, famajn pro siaj riĉaj flaŭro kaj faŭno.

La **postkongresaj ekskursoj** proponos du malsamajn celojn - depende de la gusto de la kongresano: la unua okazos inter **la 11-a kaj 13-a de aŭgusto 2024** (3 tagoj / 2 noktoj) kaj ĝi ripetas la antaŭkongresan ekskurson AK3. Dum ĝi vi vizitos tri belegajn naciajn parkojn – **Lago Manyara, Ngorongoro kaj Tarangire.**

Por la longa postkongresa ekskurso ni invitas vin viziti fabelan **Zanzibaron** – insularon en Tanzanio, faman pro siaj belegaj ripozlokoj ĉe la maro. La programo enhavas kaj interesajn ekskursojn, kaj sufiĉe da libera tempo por povi plaĝumi kaj ripozi post la intensa kongresa semajno. Ĝi okazos inter **la 10-a kaj 15-a de aŭgusto 2024** (6 tagoj / 5 noktoj).

La antaŭ- kaj post-kongresajn ekskursojn necesas mendi ĝis la **30-a de aprilo 2024** per la reta mendilo. Per ĝi ankaŭ eblas mendi loĝadon kaj dumkongresajn ekskursojn (mendo de la bankedo ankaŭ aperos baldaŭ). Ĉiu kongresano ricevas al sia retroŝtkesto personan ligilon por la reta mendilo.

Bonvenon al Aruŝo! Tiuj, kiuj ankoraŭ ne aliĝis al la 109-a UK, povas tion fari per <https://uk.esperanto.net/2024/>. Kaj por resti regule informita vizitu la UEA-paĝon ĉe Facebook: <https://www.facebook.com/universala.esperanto.asocio>.

Gazetaraj Komunikoj

De multaj jaroj ekzistas diversaj lingvo-interŝanĝaj aplikaĵoj en la Interreto. La plej multaj el ili havas Esperanton kiel unu el siaj elektoj. Kvankam mi uzis Tamdem aŭ Conversation Exchange, mi fokusiĝos al Hello Talk, unu el la plej bone taksitaj aplikaĵoj por Android kaj iOS. Antaŭ preskaŭ tri jaroj kaj por plibonigi mian francan, mi aliĝis al Hello Talk, per la VIP-konto. Esence temas pri (per filtriloj kiel lingva nivelo, aĝo, sekso, loko, ktp.) trovi homojn kun kiuj oni povas fari la lingvan interŝanĝon per la uzo de babilejo (kun voĉaj mesaĝoj de ĝis 1 minuto), voĉo per la sama aplikaĵo, tekstokorektado, tradukado aŭ grupkreado. Tiusence la sperto por la franca estis grandioza ĉar, kun iom da pacienco, oni sukcesas trovi bonegajn homojn.

En la kazo de Esperanto, mi decidis krei grupon (estas miloj kaj por ĉiuj gustoj, kaj malfermitaj kaj limigitaj).

La unua kontakto kun kiu mi formis la grupon estis mezaĝa usonano, kiu ankaŭ lernis la hispanan. Nuntempe la grupo konsistas el 52 personoj, la plimulto el ili tre junaj kaj el tre diversaj devenoj, kvankam, jam de kelkaj monatoj, la ĉinoj kaj la indonezianoj venkas de longe. Estas ankaŭ aŭstralianoj, ĉilianoj, francoj, meksikanoj,...

Antaŭ kelkaj monatoj la grupo estis haltigita sed lastatempe ĝi denove reviviĝis kun interŝanĝoj en Esperanto pri la plej diversaj temoj, ĉio ene de bona etoso de respekto.

Oni devas konsideri, ke en la plej multaj el ĉi tiuj aplikaĵoj estas nedezirindaj homoj, iuj, kiuj uzas falsajn profilojn por akiri monon, por flirti aŭ por ĉikani. Oni devas scii uzi la aplikaĵon por ne perdi intereson, ĉar la fina celo estas tre interesa kaj utilas interalie por disvastigi scion pri nia lingvo.

Ignacio Valderas Radio

MEDITERANEA ESPERANTO-SEMAJNO

2024

De la 9-a ĝis la 16-a de marto okazis en la bela hotelo Miléade en *Les Issambres*, en suda Francio, la jam bone konata Mediteranea Esperanto-Semajno (MES). Novan torĉon transprenis la Provenca Esperanto-Federacio. Organiza teamo konsistis el la entuziasmaj esperantistoj Thierry Spanjard, Renée Triolle, Marc Gallardo kaj Rosy Inaugi. La staĝon partoprenis okdek geesperantistoj el dek landoj. Post la alveno, sabate posttagmeze, nin akceptis la organizantoj kiuj disdonis al ni la necesajn materialojn. Renée tre bone majstris la aranĝon disdonante aktualajn informojn al la ĉeestantoj.

Ĉe la antaŭvespera kunveneto nin bonvenigis la hotelestro s-ro Jean-Luc Helias. Li prezentis al ni la skipon, zorgontan pri nia bonfarto. Poste li parolis pri la historio de la hotelo kaj invitis nin al solena aperitivo. Post bongusta vespermanĝo Renée Triolle prezentis la novajn organizantojn. La kursgvidantoj sin mem prezentis. Dimanĉe posttagmeze okazis membro-kunveno de Esperanto-Provence.

Okazis tri diversnivelaj Esperanto-kursoj. La komencantojn prizorgis Rodica Todor el Rumanio. Ŝi vigle mastris la kurson per varia instruprogramo kaj paroligis la lernantojn. Pri progresantoj okupiĝis Szilva Szabolcs (Sabi) hungaro loĝanta en Pollando. Li instruis laŭ sia metodo uzante komputilon. En la kurso por fluparolantoj Mireille Grosjean donis multajn utilajn informojn pri Afriko akompanatajn de bildoj, kio povis instigi iujn al partopreno en la ĉi-jara UK en Tanzanio. La menciitaj kursoj okazis antaŭ la tagmezo kaj antaŭ la vespermanĝo. Posttagmezoj estis liberaj, do la ĉeestantoj povis profiti promenojn en la ĉirkaŭaĵo, ludi kartojn aŭ elpensi aliajn ludojn kaj aktivajojn. Ankaŭ la hotelo proponis diversajn programerojn, en kiuj oni povis partopreni. Antaŭ la posttagmeza E-kurso, al la programo estis aldonitaj diversaj prelegetoj. Ni povis ekscii pri la unua inventisto de la fotografio, Nicéphore Niépce naskiĝinta en *Chalon sur Saône* en la jaro 1765-a. El informo pri Ruando indiĝenoj perdas sian vivmanieron nome de natura konservado. Ekestis demando: "Kiujn protekti ĉu homojn ĉu bestojn?" De Nina Korjnievskaya ni ricevis informojn pri la rusa urbo Ufa. La lasta prezento temis pri neceso arĥivi esperantaĵojn.

Dum la matenaj paŭzoj Monique Prezioso kaj Simone Marlier prizorgis servadon de kafo kaj de teo. Funkciis ankaŭ libroservo kaj eblis trarigardi la fotoalbumojn de diversaj E-eventoj. En la loka gazeto "Var-matin" aperis sur tuta paĝo komuna foto kun la artikolo pri Esperanto menciata nian staĝon.

Merkrede posttagmeze estis planita vizito al la mondkonata parfumejo "Fragonard" en la urbo *Grasse*. Dum la gvidata vizito ni ricevis informojn pri la procedo produkti parfumojn kaj ni povis flari diversspecajn floresencojn. En la vendejo eblis aĉeti diversajn parfumojn, parfumitajn sapojn, kandelojn kaj aliajn kosmetikaĵojn.

Ankaŭ vesperaj programeroj estis interesaj. Dimanĉe, Mirejo prezentis la historion de Afriko kaj la filmon Bamako. Lunde, ni povis sekvi la legendon kaj la historion de Drakulo prezentitan de Rodica. Marde, Sebi parolis pri "familiaj" arboj kaj instruis nin pri geneologio. Merkrede, post la ekskurso, Mirejo prezentis kelkajn mallongajn filmetojn pri Afriko kaj vespere Euhenio Kovtonjuk parolis pri la reala situacio en Ukrainio. Li prezentis diversajn aspektojn, spertojn kaj proprajn pensojn. Ĵaŭde ni ruĝe vestitaj partoprenis komunan dancvesperon. La lasta vespero estis dediĉita al programeroj de la partoprenantoj. Ni ĝuis kelkajn teatraĵetojn, skeĉojn, deklamadojn de poemoj, kantojn, ŝercojn. Poste oni gratulis kaj pridonacis la organizintojn kaj la kursgvidintojn. Ĉiuj meritas korajn dankojn pro la bone preparita semajno kun bunta programo kaj profunda studado. Post la muziko de Josiane, Yannick kaj Marithé, sekvis dancado.

Ĉe la alveno pluvis, sed rapide la vetero ŝanĝiĝis al plensunaj tagoj, kio ĝojigis nin ĉiujn. En antaŭaj semajnoj oni logis esperantistojn per frazoj: "Lazurbordo estas loko kie floras mimozoj". Ĉi-foje ili jam estis forvelkintaj. Venontjare oni verŝajne devos diri: "Bonvenigos vin rozkoloraj florantaj migdalarboj". La Mediteranea Esperanto-Semajno okazos ekde la 15-a ĝis la 22-a de marto 2025.

Liba Gabalda

LA STRANGA ANGULO

Ĉapitro 12a

Ludo de testosterono

Kelkfoje mi estas antaŭ alia iĉo, mi rigardas liajn okulojn kaj per serioza mieno diras "kolego, ni havas problemon". Mi scias, ke ĉiuj havas problemojn. Sed ni, la viriĉoj, suferas pri iu konkreta, per kiu ni neintence ankaŭ suferigas aliajn homojn, aliajn vivaĵojn eĉ aliajn aĵojn, kaze ke aĵoj suferus.

Ĉi tiu konfeso venas de la pordo malfermita per la antaŭa ĉapitro, kiam mi kuraĝis kunhavigi kun vi mian version pri la vera religia kristana origino de la homaro: Dio kreis unue la virinon, poste eksperimentis pri versio iom handikapulita, la viriĉo, sed tiu prenis la ĉefecon de la homaro, same kiel okazas kutime en la historio: la plej forta kaj senkapa homo detruas la alian.

Per tiu malfermita pordo mi komencis pensi pri bonega ideo de la biologia evoluo, kiu iĝis malbonega en la evoluo socia.

Mi tuj klarigos.

Imagu grandan familion aŭ aron da kelkaj familietoj, kiu iĝis stabila grupo antaŭ pli ol 10 mil jaroj. Mi nomos ilin la familio EMEBA. Estas printempo. Ili loĝas en montotruo. La naturo belas. Rivero proksimas. Nuboj ŝajnas mildaj artaĵoj el kotono. La birdoj kantas bele. La infanoj kuras trankvile. Homoj serĉas piedikojn kaj aliajn bongustajn manĝindaĵojn en la hararo de la aliaj. Temas pri la paradizo.

Venas neinvitita besto. Ĝi pezas 200 kilogramojn. Ĝi havas dentojn pli ol 10 centrimetrojn longaj. Ĝi estas trioble forta ol averaĝa homo. Ĝi moviĝas kvaroble rapida ol averaĝa homo. Ĝi kapablas manĝi kvinoble ol averaĝa homo, se ĝi havus la ŝancon trovi manĝaĵojn. Jes, ĝi malsategas. Kaj hodiaŭ estas ĝia atendata tago. Piedirante komforte ĝi renkontis la montotruon, kie loĝas la familio EMEBA. Ĝi ne havas urĝon. Kial? Ĉar ĝi scias, ke neniuj homoj estas pli fortaj, pli rapidaj nek pli malsatitaj ol ĝi. Do la besto pacience flaras la sukceson.

Normala homo sentus timon. Oni povas imagi la emebanojn kurantaj, serĉante ian truon ene de la montotruo, kiu faciligu sinkaŝigon. Oni povas imagi ilin kriante avertantaj aliajn pri la alveno de la granda minaco. Oni povas imagi multe. Kaj certe ĉio okazis en la estinteco, kiam besto timiga renkontis homojn nepretaj.

Sed ne estas tio, kio okazas.

La besto mortis. La travivantoj haltas. La sango rearanĝiĝas en la korpo. La luktintoj ekkonscias pri sia ĵusa agado.

Antaŭ miloj da jaroj, kiam ne ekzistis io simila al tio, kiun ni nomas homa socio, niaj prauloj bezonis stultiĝi kelkfoje. Ne temas pri ofta sperto, sed sufiĉe grava okazaĵo. Nur stultulo povas taksii, ke li perforte venkos pli elstaran forton.

Kiel povas tio okazi? La invento nomiĝas testosterono. Estas mirakla hormono. Danke al ĝi, saĝa homo perdas la kapon kaj reagis tiel, kvazaŭ la homa cerbo flugis el lia kapo ĝis nekonata loko. Dek homoj sufiĉe prenitaj de la testosterono kuras lukti kontraŭ ar- meo da 1000 soldatoj. Testosterono atingas demeti ian spuron de pensado. Nur tiel, stultiĝante, homoj travivis antaŭe. Nur tiel oni kapablas premi la ŝaltigilon de pafilo kaj mortigi multajn fratojn kriante ian nekoheraĵon. Mi ne scias, ĉu vi havis la ŝancon spekti faman ĉapitraron, nomita Ludo de Tronoj. Mi pensas, ke ĝi devintus nomiĝi Lu- do de Testosterono. Danke al tio, vakua diskurso iĉege kriita atingas, ke la iĉaro soldate vestita krii kiel prauloj duonhomaj. Tia homo estis bezonata dum la pratempo.

Sed nuntempe la socio estas alia.

Malgraŭ la malapero de fizikaj minacoj, kiel tiu de la 200-kilogramo besto, la testoste- rono ne turismas ekster la korpo de viriĉoj. Ĝi ankoraŭ restas. Sed same kiel antaŭe tiu hormono igis homon viriĉo, nun ĝi igas lin viraĉo.

Dum iom da jaroj mi loĝis en iu kvartalo, kie estis trinkejo neniam fermita. Do fruma- tene, kiam ĉiuj aliaj ebriulproduktejoj jam estas ripozantaj, atendante la matenan homan riveron de matenmanĝantoj, tiam la lastaj testosteronhavatoj trinkas la eternan antaŭlastan bieron aŭ kalikon da vino. Ĉiunokte mi auŝkultis, ĉe la fenestro de mia ĉambro, la muzikon de la nokto: du aŭ tri viriĉoj krietaj unu la aliajn, insultante, aver- tante "Malfermu buŝon kaj mi mortigos vin, granda fekaĵo kun kruroj!". Ili premas siajn pug- nojn. Sango eliras el la stomako kaj el la parto de la cerbo, kiu regas la pensa- don. Sango plenigas la arteriojn, kiuj cirkaŭas la plej gravajn muskolojn, por ke la viriĉo stultiĝu kaj luktu kontraŭ la malamika armeo de mil soldatoj aŭ la giganta besto 200-kilogramo peza. Problemo estas, ke tiu, kiu estas antaŭ li, ne estas besto nek armeo sed alia ebria sinkonfu- ziganto, kiu malhelpas la saĝan solvon kriante "Alproksimiĝu kaj via forĵetinda patrino ploros vian morton!" Preskaŭ neaŭdeble, virinaj voĉoj trafas miajn orelojn. Tiuj homoj ne prenitaj de la testosterono klopodas iom lumigi la bedaŭrindan sperton per vortoj similaj al "Ni iru, Amo. Amo mia, trankviligŭ. Amo, li ne meritas, ke vi malpuriĝu. Amo, venu kun mi". Kelkfoje virinoj sukcesas. Kelkfoje ne, kaj sekve estas batoj, krioj, virinoj surplanke, viraĉoj kun okuloj klopodante eliri el sia vizaĝo, policanoj venantaj...

Tiu sperto dum sufiĉe da monatoj montris al mi, ke bonega invento povas iĝi bedaŭrinda. Estus bone eduki infanojn por ke estontaj viroj plenaj da testosterono ler- nu, kiel kontroli ĝin anstataŭ esti kontrolataj de ĝi.

Oni sciu, ke tiuj bestoj kun longaj dentoj jam ne promenas surstrate, kaj ke la armeoj, kutime sed bedaŭrinde ne ĉiam, restas en siaj lokoj, sportante sen minaci iun. Ni, la socio, preskaŭ jam lernis. Restas kontroli tian spuron de la praestintenco.

Viko

KLIMATSANĜIĜO KAJ SEKVOJ

Ni jam estas konsciaj pri la sekvoj de la klimatsanĝiĝo, ĉefe konstateblaj en multaj mondopartoj, tiel en la tero kiel en la maroj. La internaciaj organizoj fiksis la nomatan “reto de la digno” nome: liberigi la homaron de la malriĉeco, de la malsato kaj de la malegaleco, ekde la vidpunkto de la 17 Celoj por Daŭripova Evoluigo” de Unuiĝintaj Nacioj (UN), lanĉitaj en la jaro 2015 kun aprobo de ĉiuj siaj membroŝtatoj ene de la evoluiga strategio de UN dum la periodo 2015-2030.

Nun la media malegaleco damaĝas al milionoj da homoj ĉefe de la sudo, rilate siajn plej bazajn rajtojn, kiel nutradon, aliron al trinkebla akvo, sanan ĉirkaŭaĵon ktp. Kiel la lastatempaj incendioj kiuj detruis sudan Ĉilion.

La nuna klimatsanĝiĝo post la malkresko de la forcej-efiko dum la pandemio, ni kons-tatas ke tiuj gasoj denove estas en niveloj kiuj superas la antaŭajn. Tiu pliigo kaŭzas pli altajn temperaturojn, rapida degeligado de la Arkto, altigo de la marnivelo en ĉiu ocea-no, kaj la okazigo de adversaj metereologiaj fenomenoj, nome, sekecoj aŭ gravaj inun-doj.

Ŝajnas ke tiu globalvarmiĝo estas sekvo de troa uzado de naturaj resursoj, ĉefe de la fosilaj karburajoj. Laŭ speciala informo de UN pri la ekstrema malriĉeco kaj homaj raj-toj, la 10% de la tutmonda loĝantaro pli riĉa konsumas preskaŭ 40% de ĉia energio, dum la plej 10% malriĉa konsumas nur 2% de tiu energio, kaj tamen, la 10% pli riĉa estas kiu kaŭzas la duonon de la monda forcejefiko.

Sed konstata ankaŭ ke nun, jam en la sudo, ĉefe en Afriko, tiuj forcej-efikoj pliiĝas, pro la konstanta starigo de eksterlandaj industrioj (ĉinaj, rusaj, usonaj) kiuj translokigis siajn poluajn aktivaĵojn al tiuj landoj kiuj havas pli malseverajn jurajn tekstojn pri pro-tektado de la medio.

Ĉiu ŝtato devas batali kontraŭ tiu tutmonda problemo, estante pli konsciaj pri tiu grava krizo kiu ne nur damaĝas la naturon sed ankaŭ la loĝantaron kiu suferas ĝin, nome la *klimatريفuĝintojn*.

Lastatempe multaj homoj estas devigataj elmigri el iliaj regionoj al aliaj zonoj pro tiuj katastrofoj kiel tertremoj, cunamoj dezertiĝo, plialtigo de la marnivelo kun perdo de iliaj insuletoj ktp.

Grava atingo estas ke la Konsilio pri Homaj Rajtoj de UN agnoskis unuafoje en okto-bro de 2021 ke havi sanon kaj daŭripovan medion estas *homrajto*. Per tiu Rezolucio 48/13 la Konsilio petas kunlabori por agnoski kaj plenumi tiun homrajton.

Do, ni esperas ke la ŝtatoj kaj ni mem estu konsciaj pri nia agado por redukti tiujn no-cajn sekvojn.

M. Rafaela Urueña

IOM DA MATEMATIKO (13)

LA ROMIA NOMBROSISTEMO.

Kio estas nombrosistemo? Oni povas diri ke ĝi estas aro de reguloj kaj interkonsentoj, kiuj permesas nomumi kaj reprezenti kiun ajn nombron pere de limigita aro de simboloj kaj vortoj. Ekz., nia nuna sistemo uzas nur dek simbolojn: 0, 1, 2, ..., 9. Kaj nur du reguloj: unue, la valoro de ĉiu simbolo dependas de ĝia pozicio: ekz., en 546, "5" valoras kvincent. En 465, "5" valoras kvin. Due, kiam ni kalkulas ĝis dek, oni ne uzas novan simbolon, sed oni diras ke ni kompletigas unu "dekon" kaj restas nenian "unuon", do ni skribas 1 kaj 0, t.e., 10.

Multaj el ni ankoraŭ memoras, de kiam ni ĉeestis bazan lernejon, ke kiam instruisto parolis pri "nia" nombrosistemo, li ofte uzis du vortojn, kiuj karakterizis ĝin: "pozicia" (unua regulo) kaj "dekuma" (dua regulo).

Sed nun ni fiksu nian atenton sur tiu vorto "nia", kiu iamaniere instigas pensi, ke ĝi estas la sola nombrosistemo, kiun ni uzas. Tamen, tute NE estas tiel. Ni uzas du aliajn nombrosistemojn: unu estas la romia kaj la alia estas tiu, kiun ni uzas por la tempomezuro (horoj, minutoj, sekundoj, semajnoj, jaroj, ...) kaj por la angulomezuroj (gradoj, minutoj, sekundoj, ...), sistemo nomata "sesdekuma".

Hodiaŭ ni okupiĝu pri la romia nombrosistemo. Sur la apuda foto oni vidas enskribon gravurita sur ŝtono en la Palaco de la Aljafería en Zaragozo, kiu reprezentas la jaron 1492, ege grava en la hispana historio.

En tiu sistemo oni uzas literojn, kiuj havas nombran valoron, tiel ke

$$1 = I, V = 5, X = 10, L = 50, C = 100, D = 500, M = 1000$$

Kutime, por reprezenti nombron, oni ordigas la literojn, de la plej altvaloraj al la malplej valoraj. Kaj por atingi la tutan valoron, oni sumas la valorojn de la diversaj leteroj: ekz., $XXV = X + X + V = 10 + 10 + 5 = 25$

Sed kiam maldekstre de litero troviĝas alia malplivalora, oni subtrahas tiun ĉi de la unua: ekz., $IV = V - I = 5 - 1 = 4$. $IX = X - I = 9$. $XIX = X + X - I = 19$.

$$XL = L - X = 40.$$

Pri la kialo de elekto de tiuj simboloj, oni ne tute certas. Estas diversaj hipotezoj. Ekz., la verkisto Isaac Asimov, en sia libro “Pri la numeroj kaj ĝia historio”, iom amuze, proponas ke “T” povus reprezenti unu fingron (fakte en multaj antikvaj nombro sistemoj, eĉ en la nuna mem, daŭre aperas similan simbolon por unu).

V povus reprezenti unu manon kun kvin fingroj.

X povus reprezenti du manojn kunigitaj en la pojnoj.

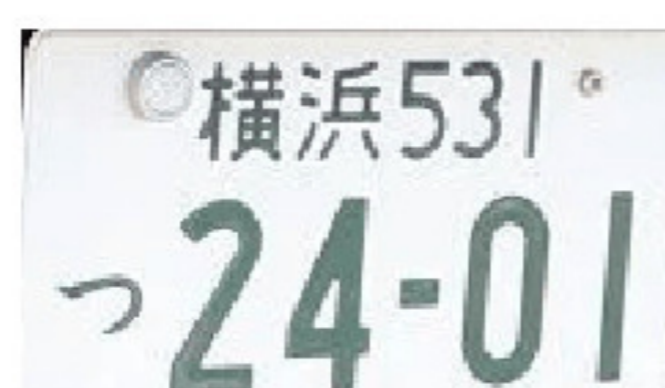
L kaj D oni ne scias.

C kaj M estas la komencliteroj de cent kaj mil.

Kiel dirite, tiu ĉi nombrosistemo estas ankoraŭ uzata kaj oni instruas ĝin en lernejoj, sed nur rolas kiel ornamaĵon de monumentoj, en la nomoj de reĝoj kaj papoj kaj, tre ofte, por reprezenti jarcentojn.

Tamen, ĝi estis ĉies uzata en Eŭropo ĝis la 16a jarcento, kiam iom post iom oni enkondukis la nunan, nomata “araba” aŭ “hindoaraba” pro ĝia deveno. Tiu enkonduko estis nek rapida nek facila, ĉar multaj homoj kaj institucioj kontraŭstaris la novajn “diablajn” ciferojn kiuj, laŭ ili, volis forviŝi la klasikan hereditan romian kulturon. Sed, finfine la nova nombrosistemo triumfis kaj nun estas uzata tra la tuta mondo, malgraŭ ke ĝi kunvivas en kelkaj landoj kun aliaj.

Aŭtomobilŝildoj en araba lando kaj en Japanio.

Por fini, jen alia kurioza anekdoto. Multaj horloĝoj, iom snobisme, uzas romiajn ciferojn kaj, en multaj el ili, la numero kvar estas reprezentata per “III” anstataŭ “IV”. Tamen, en ili, naŭ estas “IX”.

Denove Isaac Asimov donas la kialon de tia “strangaĵo”. Laŭ li, la subtrahan regulon (t.e., kvar = IV) estis uzata nur de tempo al tempo ĝis kiam ĝi oficialiĝis en mezepoko. Tiu prokrasto ŝuldiĝus, laŭ li, al la fakto ke IV (“kvar”) estas la komencliteroj de la vorto IVPITER, la plej elstara dio por la romianoj, kiuj eble iom timemis uzi eĉ la komencon de tiu vorto.

Jesús M. García Iturrioz
jmgiaa@hotmail.com

Aliĝilo

82-a Hispana Esperanto-Kongreso

05-08 de sept, 2024

Cheste (Valencia) Hispanio

<http://kongreso.esperanto.es>

esperanto.kongreso.2024@gmail.com

Familia Nomo

Persona Nomo

Adreso:

Telefono:

Via ret-adreso:

HEF-ano, LKK-ano: Jes, Ne

Viro, virino:

Indiku viajn
servojn
sube!

Kotizo-Kategorioj

	marto	aprilo	majo	junio	julio	aŭg	sept	SUMO
Membro de HEF	39 €	39 €	44 €	44 €	49 €	49 €	54 €	
Ne membro	59 €	59 €	64 €	64 €	69 €	69 €	74 €	
Junulo < 30 jaroj	15 €	15 €	17 €	17 €	19 €	19 €	23 €	
Eksterlandanoj	15 €	15 €	17 €	17 €	19 €	19 €	23 €	
Akompanantoj – ne E-istoj	10 €	10 €	10 €	10 €	10 €	10 €	10 €	

Tranoktado (2-lita ĉambro)

sep 5, ĵaude (alveno-tago)	30 €	30 €	30 €	30 €	30 €	30 €	30 €	
sep 6, vendrede	30 €	30 €	30 €	30 €	30 €	30 €	30 €	
sep 7, sabate	30 €	30 €	30 €	30 €	30 €	30 €	30 €	
sep 8, dimanĉe (foriro-tago)	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	

Ekskursoj: 28 alternativoj, ene kaj ekstere de Valencio

1a semana (7 ekskursoj)	35 €	35 €	40 €	40 €	45 €	45 €	50 €	
2a semajno (7 aldonaj ekskursoj)	30 €	30 €	35 €	35 €	40 €	40 €	45 €	

Manĝoj*: Surloke: matenmanĝo, tagmanĝo, vespermanĝo

* Se vi loĝas surloke, vi kunmanĝos en la studenta restoracio ĉiutage (detaloj en reto)

Pago:

Per ĝiro: IBAN: ES40 3159 0073 2729 9201 3827,

SUMO

Kodo SWIFT: BCOEESMM159 / Banko-nomo: Caixa Popular

Detala Informo: kongreso.esperanto.es, ← Informu vin ĉi tie

Retpoŝto: esperanto.kongreso.2024@gmail.com ← Sendu vian aliĝilon ĉi tien!